

ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ (ΑΛΛΗΛΟ)ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
Μοιραζόμαστε ιδέες και προτάσεις στο ξεκίνημα της νέας χρονιάς 2012-2013
Ηράκλειο, 14-15 Σεπτεμβρίου 2012

ΤΙΤΛΟΣ ΕΙΣΗΓΗΣΗΣ :

1912-2012 : 100 χρόνια από τους Βαλκανικούς πολέμους.

Ένα επετειακό αφιέρωμα με τεχνικές ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας, βιωματικής μάθησης και αξιοποίησης των ΤΠΕ (Ιστορία Γ΄ Γυμνασίου)

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ:

Αργυρώ Μοχιανάκη, φιλόλογος 4^ο Γυμνασίου Ηρακλείου

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

- ΤΑΞΗ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ : Γ΄ Γυμνασίου – τμήμα 24 μαθητών.
- ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ : 29-30 από τη *Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία*.
- ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ : 6 διδακτικές ώρες (3 δίωρα).
- ΧΩΡΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ : εργαστήριο πληροφορικής.
- ΕΠΟΠΤΙΚΑ ΜΕΣΑ : Η/Υ, φύλλα εργασίας σε ηλεκτρονική μορφή, διαδικτυακό υλικό (χάρτες, εικόνες, κείμενα), διαδραστικός πίνακας και το σχολικό βιβλίο.
- ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΑΞΗΣ : 6 ομάδες των τεσσάρων μαθητών με διαφορετικούς ρόλους η καθεμιά [ιστορικοί (αίτια/πολιτικές εξελίξεις), στρατιωτικοί (πολεμικά γεγονότα), διπλωμάτες (συμμαχίες/συνθήκες), γεωγράφοι (χάρτες), φωτογράφοι - δημοσιογράφοι (φωτογραφικό υλικό/ρεπορτάζ), καλλιτέχνες (ζωγραφική/μουσική /θέατρο)]. Ο καθηγητής συντονίζει και καθοδηγεί.
- ΜΕΘΟΔΟΣ : ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, ανακαλυπτική - βιωματική μάθηση, διαθεματική προσέγγιση του γνωστικού αντικείμενου.
- ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ : Ιστορία, Γεωγραφία, Γλώσσα, Λογοτεχνία, Μουσική, Αισθητική Αγωγή, Θέατρο, Πληροφορική, Στατιστική.
- ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ : χειρισμός Η/Υ και διαδραστικού πίνακα. Από ιστορική άποψη, τα γεγονότα που προηγήθηκαν (Βαλκάνια και μακεδονικό ζήτημα, κίνημα των Νεοτούρκων, κίνημα στο Γουδί, πρωθυπουργία Βενιζέλου).

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

- ανάπτυξη κριτικής ιστορικής σκέψης και συνείδησης.

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΚΟΠΟΙ

- ένταξη των γεγονότων σε ιστορικές περιόδους, εξοικείωση με το λεξιλόγιο και τις μεθόδους της Ιστορίας, ενασχόληση με τις πηγές της Ιστορίας και ανάλυσή τους, εντοπισμός αιτίων και αποτελεσμάτων, προσέγγιση μιας ιστορικής περιόδου με μελέτη όλων των πτυχών της.

ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ : κατανόηση των εξελίξεων που οδήγησαν στη συμμαχία των βαλκανικών κρατών εναντίον της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, γνώση των κυριότερων γεγονότων των βαλκανικών πολέμων, αποτίμηση των αποτελεσμάτων των βαλκανικών πολέμων - ιδιαίτερα για την

Ελλάδα, κατανόηση των νέων δυνατοτήτων που διέθετε η χώρα και των νέων προβλημάτων που είχε να αντιμετωπίσει.

- ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΤΠΕ : μεγαλύτερο ενδιαφέρον και προσπάθεια, μεταφορά στο χώρο και το χρόνο των γεγονότων και καλύτερη κατανόησή τους, εξοικείωση με το ενεργητικό και διερευνητικό μοντέλο μάθησης, προσέγγιση των ΤΠΕ ως εργαλείων μάθησης, αναζήτηση και αξιολόγηση πληροφορίας μέσω διαδικτύου, χρήση εκπαιδευτικών λογισμικών, χειρισμός διαδραστικού πίνακα.
- ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ : εξοικείωση με την ομαδοσυνεργατική προσέγγιση της γνώσης - απόκτηση ρόλων, καλλιέργεια κριτικής και δημιουργικής ικανότητας, ενεργός συμμετοχή στη διδακτική διαδικασία, συνδυασμός της μάθησης με το εκπαιδευτικό παιχνίδι.

ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

- ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΗ : ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ (διάρκεια 2 διδακτικές ώρες)

Αφόρμηση : συγκριτική παρατήρηση του χάρτη των Βαλκανίων το [1912](#) και το [1913](#) - προβληματισμός. Στη συνέχεια οι μαθητές ανοίγουν στους υπολογιστές τους τα φύλλα εργασίας της ομάδας τους (βλ. παράρτημα), αναζητούν, συγκεντρώνουν και δημιουργούν το υλικό που τους ζητείται.

- ΔΕΥΤΕΡΗ ΦΑΣΗ : ΣΥΝΘΕΣΗ – ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ (διάρκεια 2 διδακτικές ώρες)

Παρουσίαση στο διαδραστικό πίνακα του υλικού που συγκέντρωσαν και δημιούργησαν οι μαθητές, με το συντονισμό του καθηγητή. Ακολουθεί συζήτηση και εξαγωγή συμπερασμάτων.

- ΤΡΙΤΗ ΦΑΣΗ: ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ–ΕΜΠΕΔΩΣΗ (διάρκεια 2 διδακτικές ώρες)

Προβάλλεται το ντοκιμαντέρ του National Geographic *Βαλκανικοί πόλεμοι 1912-1913* (μέρος [1/6](#), [2/6](#), [3/6](#), [4/6](#), [5/6](#), [6/6](#)) και οι μαθητές παίζουν τα εκπαιδευτικά παιχνίδια [Βαλκανογνωσία](#) και [Ζευγάρια](#) στο διαδραστικό πίνακα.

- ΤΕΤΑΡΤΗ ΦΑΣΗ : ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Προγραμματίζεται ένα 15λεπτο (ή και ωριαίο) κριτήριο αξιολόγησης των μαθητών. Όλες οι διδακτικές διεργασίες που προηγήθηκαν, δηλαδή τα φύλλα εργασίας, οι παρουσιάσεις των ομάδων, η διαλογική συζήτηση και τα παιχνίδια, συνυπολογίζονται στην αξιολόγηση των μαθητών σε αυτή τη διδακτική ενότητα.

ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ – ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Υπό το πρίσμα της διαθεματικής προσέγγισης του γνωστικού αντικείμενου, προτείνονται ως προαιρετικό μέρος του σεναρίου διαθεματικές δραστηριότητες στη Λογοτεχνία, τη Γεωγραφία, τη Γλώσσα και τη Στατιστική (βλ. παράρτημα).

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ

Η διδακτική αυτή πρόταση θα υλοποιηθεί στην τάξη τη φετινή σχολική χρονιά, ως ένα επετειακό αφιέρωμα με αφορμή τα 100 χρόνια από τους Βαλκανικούς πολέμους. Η διάρκειά της, όπως και οι διαθεματικές δραστηριότητες πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τον προγραμματισμό της ύλης και το σχεδιασμό των μαθημάτων στην αρχή του έτους. Γνώμονάς μας είναι να ξεφύγουμε από μια «τυποποιημένη» προσέγγιση της Ιστορίας, να κινητοποιήσουμε το ενδιαφέρον των μαθητών για τη σχέση παρελθόντος - παρόντος και να γίνουμε ως διδάσκοντες οι συνοδοιπόροι μιας διερευνητικής πορείας ανακάλυψης της γνώσης και διαμόρφωσης ιστορικής συνείδησης των μαθητών μας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΟΜΑΔΑΣ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ

1. Ποια ήταν τα [αίτια](#) και ποια η [αφορμή](#) των βαλκανικών πολέμων; Να λάβετε υπόψη και το διάγγελμα του Γεώργιου για την κήρυξη του Α΄ βαλκανικού πολέμου (σχολικό βιβλίο, σελ. 85).
2. Να αναζητήσετε πληροφορίες για τη [δολοφονία](#) του βασιλιά Γεώργιου.
3. Ποιες [μεταρρυθμίσεις](#) συνεχίστηκαν μετά την εδαφική επέκταση της Ελλάδας; Ποια ζητήματα παρέμεναν εκκρεμή στην εξωτερική πολιτική; (στηριχτείτε και στο σχολικό βιβλίο).

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΟΜΑΔΑΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

1. Να δημιουργήσετε ένα [χρονολόγιο](#) με τα πιο σημαντικά στρατιωτικά γεγονότα του Α΄ και Β΄ βαλκανικού πολέμου.
2. Να βρείτε πληροφορίες για την [απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης](#). Να μελετήσετε την [πηγή](#) και να σχολιάσετε τη σημασία της διάστασης Βενιζέλου - Κωνσταντίνου για την κατάληψη της πόλης.
3. Αφού διαβάσετε το [γράμμα](#) (2) του στρατιώτη, να περιγράψετε σε ένα κείμενο 150-200 λέξεων τις συνθήκες που επικρατούσαν στο μέτωπο.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΟΜΑΔΑΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΩΝ

1. Να συγκεντρώσετε πληροφορίες για τη [συσπείρωση](#) (*βαλκανική συνεννόηση*) των βαλκανικών κρατών κατά της Οθωμανικής αυτοκρατορίας.
2. Τι προέβλεπε η [συνθήκη του Λονδίνου](#) (17 Μαΐου 1913) και η [συνθήκη του Βουκουρεστίου](#) (28 Ιουλίου 1913) για τις εμπλεκόμενες χώρες και την Ελλάδα;
3. Λαμβάνοντας υπόψη σας τις παραπάνω συνθήκες να αναφερθείτε στις [συνέπειες](#) των βαλκανικών πολέμων για τη χώρα μας. Συμφωνείτε με την άποψη ότι το αποτέλεσμα των βαλκανικών πολέμων ήταν η μεγαλύτερη πολεμική επιτυχία της Ελλάδας από την ίδρυσή της έως τότε; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΟΜΑΔΑΣ ΓΕΩΓΡΑΦΩΝ

1. Δείτε το [χάρτη](#) και καταγράψτε ποιες περιοχές εντάσσονταν στα σύνορα του ελληνικού κράτους το 1912, πριν ξεκινήσει ο Α΄ βαλκανικός πόλεμος.
2. Μελετήστε το [χάρτη](#) και περιγράψτε τις κινήσεις προέλασης του στρατού των Ελλήνων, των Σέρβων, των Βουλγάρων και των Μαυροβούνιων σε σχέση με τις εδαφικές διεκδικήσεις κάθε χώρας.
3. Παρατηρήστε το [χάρτη](#) της βαλκανικής χερσονήσου το 1913, μετά τη λήξη των βαλκανικών πολέμων και απαντήστε στις ερωτήσεις : α) ποιες νέες περιοχές (*Νέες Χώρες*) ενσωμάτωσε η Ελλάδα στα σύνορά της; β) ποιο κράτος φαίνεται να έχει αποκομίσει τα μεγαλύτερα εδαφικά κέρδη; γ) ποιο κράτος έχει υποστεί τις μεγαλύτερες απώλειες; δ) πόσο διαφέρει ο χάρτης αυτός από το σημερινό [χάρτη](#) των Βαλκανίων;

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΟΜΑΔΑΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΩΝ - ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ

1. Να βρείτε και να αποθηκεύσετε στο φάκελο «βαλκανικοί πόλεμοι» [φωτογραφίες](#) από τους βαλκανικούς πολέμους. Τι πληροφορίες μπορούμε να αντλήσουμε από αυτές για τα μέσα, τον οπλισμό και τις συνθήκες που πολεμούσαν εκείνη την εποχή;

2. Δείτε την [καρτ ποστάλ](#) που κυκλοφόρησε στην Ελλάδα μετά τους βαλκανικούς πολέμους, όπου εικονίζονται ο Ε. Βενιζέλος και ο Κωνσταντίνος. Πώς χαρακτηρίζονται; Γιατί ο σχεδιαστής της χρησιμοποιεί αυτό το χαρακτηρισμό; Δικαιολογήστε την απάντησή σας σε ένα κείμενο 130-150 λέξεων, λαμβάνοντας υπόψη σας και την πηγή του σχολικού βιβλίου, σελ.86.

3. Είστε ένας Έλληνας δημοσιογράφος και καλύπτετε τον Α΄ βαλκανικό πόλεμο για την εφημερίδα *Εμπρός*. Μετά την κατάληψη της Θεσσαλονίκης από τον ελληνικό στρατό γράφετε ένα άρθρο (200 λέξεων περίπου) για τη [Θεσσαλονίκη](#) (μιλήστε για την πόλη, για τους πληθυσμούς που ζούσαν εκεί, για την εντύπωση που σχημάτισαν οι Έλληνες για την πόλη, για τη σημασία που έχει για την Ελλάδα η κατάληψή της κτλ).

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΟΜΑΔΑΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

1. Παρουσίαση των βαλκανικών πολέμων στην τέχνη : να βρείτε και να αποθηκεύσετε στο φάκελο «βαλκανικοί πόλεμοι» [ζωγραφικούς πίνακες, λιθογραφίες ή γελοιογραφίες](#) με θέμα τους βαλκανικούς πολέμους. Δείτε και τον πίνακα στη σελ.86 του σχολικού βιβλίου [«Η ναυμαγία της Έλλης»](#) και συλλέξτε πληροφορίες για το γεγονός αυτό.

2. Να καταγράψετε [τραγούδια](#) που αναφέρονται στην απελευθέρωση των Ιωαννίνων.

3. Να σχεδιάσετε ένα σύντομο φανταστικό διάλογο μεταξύ των πρωταγωνιστών Ε. Βενιζέλου - Κωνσταντίνου, όπου θα σχολιάζουν τις εξελίξεις μετά το τέλος των βαλκανικών πολέμων. Δύο από εσάς θα τον παρουσιάσουν στην τάξη ως ένα μικρό θεατρικό (δραματοποίηση).

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ : Ανάγνωση λογοτεχνικών κειμένων, όπως :
  - Στράτης Μυριβήλης, *Το λουλούδι της φωτιάς, Το κόκκινο βιβλίο*, Αθήνα, 1952
  - Πηνελόπη Δέλτα, *Στον καιρό του Βουλγαροκτόνου*, Εστία, Αθήνα, 1984
  - Πηνελόπη Δέλτα, *Για την πατρίδα*, Εστία, Αθήνα, 1989
- ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ : Χρήση του λογισμικού Google Earth, για να εντοπίσουν οι μαθητές πάνω στο χάρτη τα Βαλκάνια και τις περιοχές που σχετίζονται με μάχες ή άλλα γεγονότα των βαλκανικών πολέμων, ή χρήση του ιστορικού άτλαντα Centennia.
- ΓΛΩΣΣΑ : Εξεύρεση και σύντομος σχολιασμός των πρωτοσέλιδων σε [εφημερίδες](#) της εποχής. Συζήτηση για τη χρήση της γλώσσας σε ρεπορτάζ της εποχής και πώς αυτά θα παρουσιάζονταν σήμερα. Σύνδεση με τη θεματική ενότητα *Ειρήνη - Πόλεμος* του σχολικού βιβλίου.
- ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ : Κατάρτιση συγκριτικού πίνακα πληθυσμιακών δεδομένων και εθνολογικής σύστασης της Ελλάδας πριν και μετά τους βαλκανικούς πολέμους, για να παρουσιαστεί η μεταβολή σε σχέση με το παρελθόν.

Σημείωση : ακουμπήστε τον κέρσορα πάνω στη λέξη - υπερσύνδεσμο, για να δείτε τον αντίστοιχο διαδικτυακό τόπο. Πατήστε Ctrl+κλικ, για να κάνετε χρήση της σύνδεσης.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

(Οι διαδικτυακές διευθύνσεις δίνονται συγκεντρωτικά, αλλά ήδη έχουν αναφερθεί στα αντίστοιχα τμήματα του διαγράμματος.)

<http://www.parliament.gr/1912/html/mm.html>
<http://www.agiasofia.com/1922/1922.php>
<http://www.agiasofia.com/1922/1922b.html>
http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%84_%CE%92%CE%B1%CE%BB%CE%BA%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82_%CE%A0%CF%8C%CE%BB%CE%B5%CE%BC%CE%BF%CF%82
http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%92%CE%B1%CE%BB%CE%BA%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%AF_%CE%A0%CF%8C%CE%BB%CE%B5%CE%BC%CE%BF%CF%B9
http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%93%CE%B5%CF%8E%CF%81%CE%B3%CE%B9%CE%BF%CF%82_%CE%91%CE%84_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1%CF%82
<http://www.fhw.gr/chronos/13/gr/society/index.html>
<http://www.parliament.gr/1912/media/timeline.html>
http://www.fhw.gr/chronos/13/gr/foreign_policy/sources/04.html
<http://www.parliament.gr/1912/media/letter.html>
<http://www.parliament.gr/1912/html/ex3/photo1.html>
http://www.fhw.gr/chronos/13/gr/foreign_policy/institutions/02.html
http://www.fhw.gr/chronos/13/gr/foreign_policy/institutions/03.html
<http://www.agiasofia.com/1922/valkan1.jpg>
<http://istgym.pblogs.gr/files/f/420345-map1913.jpg>
<http://www.google.gr/search?hl=el&tbm=isch&sa=1&q=%CE%B2%CE%B1%CE%BB%CE%BA%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%B9+%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B5%CE%BC%CE%BF%CE%B9&pbx=1&oq=%CE%B2%CE%B1%CE%BB%CE%BA%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%B9+%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B5%CE%BC%25C&biw=1280&bih=905&sei=dCs9UKmvDqj64QTz14DgBw>
http://reader.ekt.gr/bookReader/show/index.php?lib=EDULLL&item=270&bitstream=270_04#page/18/mode/2up
http://www.fhw.gr/chronos/13/gr/foreign_policy/facts/05.html
<http://21february1913.blogspot.gr/2010/02/blog-post.html>
http://www.youtube.com/watch?v=rrQv_uZ4WXI
http://www.youtube.com/watch?v=ccl0Z5ncCCg&feature=watch_response
http://www.youtube.com/watch?v=m9j4wEZ-XDc&feature=watch_response
http://www.youtube.com/watch?v=L4YTPAdlwiY&feature=watch_response
http://www.youtube.com/watch?v=0ZCXQyZ9YYo&feature=watch_response
http://www.youtube.com/watch?v=Nq11aBMJY9s&feature=watch_response
<http://www.parliament.gr/1912/media/quiz.html>
<http://www.parliament.gr/1912/media/pairs.html>
<http://www.nlg.gr/digitalnewspapers/ns/main.html>
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/ba/Map_Greece_expansion_1832-1947-el.svg
<http://www.e-yliko.gr/htmls/istoria/maps/fimapsn8.aspx>
http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/ebook/show.php/DSDIM-E100/419/2823,10689/extras/ged07_valkania-map/index.html